

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ

ตอนที่ 2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพ

ตอนที่ 3 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ

การสัต์หลักสูตรวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่ายสำมัญ ได้เริ่มมาตั้งแต่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2493 (กระทรวงศึกษาธิการ 2493: 30-31) โดยกำหนดให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาการฝีมือและการงาน ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในปี พ.ศ. 2498 โดยเปลี่ยนวิชาการศึกษาฝีมือและวิชาการทำงานเป็นวิชาศิลปศึกษา และเพิ่มวิชาเลขานุการกับวิชาภาษาต่างประเทศอีก 2 วิชา (วรวิทย์ วสันต์รากร 2520: 55)

ในปี พ.ศ. 2499 (กระทรวงศึกษาธิการ 2509: 41) กรมวิสามัญศึกษา ได้ทดลองปรับปรุงโรงเรียนมัธยมวิสามัญ ในส่วนกลาง โดยให้มีวิชาเลือกในโรงเรียน คือ วิชาศิลปปฏิบัติ แยกเป็นอุตสาหกรรมศิลป์ เกษตรกรรมศิลป์ ธุรกิจศิลป์ และคหกรรมศิลป์ เพื่อส่งเสริมเอกัตภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาให้สามารถเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษา วิชาชีพชั้นสูง และออกไปประกอบอาชีพของตนเองได้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2509 ได้เริ่มโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบ 1 (คมส.1) มีโรงเรียนในโครงการ 20 โรงเรียน และโรงเรียนลุ่มทับโครงการอีก 4 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางพื้นฐานทางอาชีพให้แก่นักเรียน และยึดไว้เป็นหลักสำหรับประกอบอาชีพ และในปีเดียวกัน ได้มีโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบ 2 (คมส.2) ขึ้นอีก มีโรงเรียนในโครงการ

50 โรงเรียน โดยมุ่งสอนวิชาอาชีพเพียงหนึ่งอย่าง ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น นอกเหนือจากด้านวิชาการ

ในระหว่างการศึกษาให้หลักสูตรโรงเรียนมัธยมแบบประสม (กรมวิชาการ 2517: 42-43) ปรากฏว่า พบอุปสรรคและปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการวัดผล ปัญหาด้านความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ปัญหาตลาดแรงงานรองรับนักเรียนที่จบหลักสูตรมัธยมแบบประสมเข้าทำงาน ปัญหาด้านความค้ำจุนและเจตคติของบุคคลภายนอกที่มีต่อโรงเรียน และปัญหาเรื่องงบประมาณไม่พอเพียง เมื่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2517: 8-11) ได้ประเมินผลโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม ในปี พ.ศ. 2517 ปรากฏว่า ในด้านความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนออกไปประกอบอาชีพส่วนหนึ่งนั้น ยังไม่บรรลุผล เนื่องจากมีนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ออกไปประกอบอาชีพ เพียงร้อยละ 17 เท่านั้น ซึ่งตามจุดมุ่งหมายมีความต้องการถึงร้อยละ 30 และนักเรียนยังนิยมเลือกเรียนวิชาสามัญเพื่อจะได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถสร้างคนที่มีคุณภาพ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการ (2518: คำนำ) จึงได้กำหนดให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาสามัญหรือหมวดวิชาอาชีพก็ได้ โดยจุดมุ่งหมายหลักของหมวดวิชาอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ ให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และมีคุณธรรมอันจะนำไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ เป็นที่น่าสังเกตว่าจุดมุ่งหมายของหมวดวิชาอาชีพมิได้มุ่งให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพโดยตรง เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว แต่ผู้เรียนจะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีโอกาสได้ศึกษาวิชาชีพสูงขึ้น อีกหนึ่งปีเป็นอย่างน้อย (ณรงค์ คงกิจ 2528: 96-98) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ โดยมุ่งให้เป็นการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ แต่ในทางปฏิบัติมีอุปสรรคมาก เนื่องจากขาดบุคลากร และอุปกรณ์การเรียนการสอนในวิชาชีพซึ่งทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ต้องเน้นหนักไปทางวิชาสามัญ (สันทวิทย์ แจ่มแจ้ง 2522: 11)

ต่อมา ได้มีประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2520 ให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นไป ในหลักสูตรฉบับนี้ ได้จัดให้มีกลุ่มวิชาการทำงาน และอาชีพ โดยกำหนดให้วิชาการทำงานเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนต้องเรียน และให้วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือก มีทั้งหมด 5 หมวดวิชา คือ หมวดเกษตรกรรม หมวดช่างอุตสาหกรรม หมวดธุรกิจ หมวดคหกรรม และหมวดนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ กลุ่มวิชาดังกล่าวนี้ มุ่งที่จะปลูกฝังให้นักเรียน ฝึกนิสัยรักการทำงาน ให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อเพิ่มเติมได้ และเป็นครั้งแรกที่หลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน วิชาอาชีพ สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ ที่มี อยู่ในท้องถิ่นได้ เพื่อให้ต่อเนื่องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จึงได้มีประกาศ ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2523 โดยให้เริ่มใช้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป หลักสูตรฉบับนี้ เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง มุ่งเน้นการเรียน กลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง และยังเป็นพื้นฐานสำหรับการหาความรู้เพิ่มเติมและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอีกด้วย โดยหลักสูตรเปิดโอกาสให้ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความพร้อมในเรื่องบุคลากร แผนการเรียน งบประมาณ วัสดุปฏิบัติงาน อาคารสถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เปิดสอนแผนการเรียน วิชาอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และศิลปกรรม ได้ และเพื่อให้นักเรียนหันมาสนใจในวิชาอาชีพมากขึ้น และเพื่อ เป็นการแก้ปัญหานักเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่อาจเข้าศึกษาต่อในระดับ อุดมศึกษาลำบากสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้จริง จึงกำหนดให้เปิดแผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 และแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 ตามหนังสือที่ ศธ. 0608/8915 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2527 โดยมีผลใช้บังคับย้อนหลัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นมา (กรมสามัญศึกษา 2527: คำนำ) ซึ่ง การจัดแผนการเรียนทั้งสองนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนและนักเรียนในท้องถิ่นนั้น แนวคิดของหลักสูตรในตอนแรก ๆ นั้น กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการมีความเห็นว่าวิชาอาชีพที่จัดให้นักเรียนได้เรียนควรเป็นวิชาอาชีพอิสระ เพื่อให้ นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความสนใจจนครบหน่วยการเรียนที่กำหนด และในที่สุดนักเรียนจะมีความ สามารถในวิชาชีพ และสามารถประกอบอาชีพอิสระนั้น ๆ ได้ แต่เมื่อมีการพิจารณาร่วมกันระหว่าง

กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมอาชีวศึกษา แล้วปรากฏว่าทางกรมอาชีวศึกษาจะไม่รับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนวิชาแกนอาชีพเข้าเรียนต่อในหลักสูตร ปวท. ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนต่อในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษาได้ หลักสูตรวิชาอาชีพที่ปรากฏจึงต้องเลือกวิชาแกนและวิชาชีพจากหลักสูตร ปวช. (อารีรัตน์ วัฒนสิน สัมภาษณ์ 2530)

ตอนที่ 2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้ต่อเนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ทั้งในด้านการสนองตอบนโยบายความต้องการของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และด้านความต้องการของหลักการอุดมมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความหลากหลายของความรู้ด้านวิชาสามัญและวิชาอาชีวะมาก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสามารถของตน เนื้อหาสาระที่จัดไว้ในหลักสูตรฉบับนี้ มีลักษณะฉบับในตัวเองโดยมีเนื้อหาส่วนหนึ่งที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง และอีกส่วนหนึ่งยังเป็นพื้นฐานสำหรับการหาความรู้เพิ่มเติม และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สาระสำคัญของหลักสูตรประกอบด้วย อุดมมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้าง ดังรายละเอียดของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (2523: 7-12) ดังนี้

อุดมมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีความประสงค์ที่จะปลูกฝังสิ่งต่อไปนี้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน คือ

1. เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและรู้จักประหยัด
3. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาอาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู้ช่องทางในการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ

4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปะ วัฒนธรรม
รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้จักใช้
สิทธิเสรีภาพของตนเองในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรม และคำสอนา
6. เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความ
รักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติและปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ คำสอนา
และพระมหากษัตริย์
7. เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และ
ของโลปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหาและข้อขัดแย้ง
ด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี

หลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีแนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายของ
หลักสูตร ดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งให้การศึกษากว้าง และพื้นฐาน
วิชาอาชีพอย่างกว้าง ๆ มาแล้ว สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายเน้นการเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด
ความสามารถและความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่สามารถ
จะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นพื้นฐานสำหรับ
ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ใจแสวงหาความรู้ความจริง เพื่อให้เกิดความ
งอกงามทางสติปัญญา ความสำนึกและความเข้าใจในคุณค่าของธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรม และ
งานสร้างสรรค์ของมนุษย์
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรมและความกล้าทางจริยธรรม ทั้งนี้ให้เน้นการ
ประพฤติปฏิบัติ เป็นสำคัญ
5. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการผสมผสานความรู้กับการปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาวะ
เศรษฐกิจ สังคม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

6. เป็นหลักสูตรที่มุ่ง เน้นการเลือกเพิ่มวิทยาคำาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ ในการพัฒนาท้องถิ่น การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ
7. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนให้ผู้เรียนร่วมมือใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสังคม
8. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจาก แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ

โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

เพื่อให้หลักสูตรบังเกิดผลตามจุดหมายที่ได้วางไว้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. วิชาบังคับ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เหมือนกันหมดทุกคนทั้งในส่วนที่เป็นวิชาสามัญ เพื่อสร้างเสริมความรู้ เกิดทักษะบางประการร่วมกัน และในส่วนที่เป็นพื้นฐานของวิชาอาชีพ ที่ให้ประสบการณ์ในการทำงานและการดำเนินชีวิต
2. วิชาเลือก ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ซึ่งมีทั้งวิชาเลือกตามแผนการเรียนที่จะสนองความต้องการด้านอาชีพ หรือการศึกษาต่อของผู้เรียน แต่ละคน และในส่วนที่เป็นวิชาเลือกเสรี เพื่อเสริมวิชาเลือกตามแผนการเรียน หรือสนองต่อ ความสนใจพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน ดังโครงสร้างของหลักสูตรต่อไปนี้

โครงสร้าง

1. วิชาบังคับ มี 2 ส่วน

1.1 วิชาสามัญ	จำนวน	24	หน่วยการเรียน	ได้แก่
	ภาษาไทย		6	หน่วยการเรียน
	สังคมศึกษา		6	หน่วยการเรียน
	พลานามัย		6	หน่วยการเรียน
	วิทยาคำาสตร์		6	หน่วยการเรียน

1.2 วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ โดยเลือก
สาขาใดสาขาหนึ่งต่อไปนี้

ช่างอุตสาหกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
เกษตรกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
ศหกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
พาณิชยกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
ศิลปหัตถกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
ศิลปกรรม	12	หน่วยการเรียนรู้
การสาธารณสุข	12	หน่วยการเรียนรู้

หมายเหตุ วิชาพื้นฐานอาชีพสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ยกเว้น
สาขาศิลปกรรม และวิชาการสาธารณสุข เป็นวิชาที่ตรงกับ
แกนวิชาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2524

2. วิชาเลือก มี 2 ส่วน

2.1 วิชาเลือกตามแผนการเรียนรู้

เลือกจากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามแผนการเรียนรู้

ภาษาไทย	ศิลปกรรม
สังคมศึกษา	ช่างอุตสาหกรรม
พละนามัย	เกษตรกรรม
วิทยาศาสตร์	ศหกรรม
คณิตศาสตร์	พาณิชยกรรม
ภาษาต่างประเทศ	ศิลปหัตถกรรม

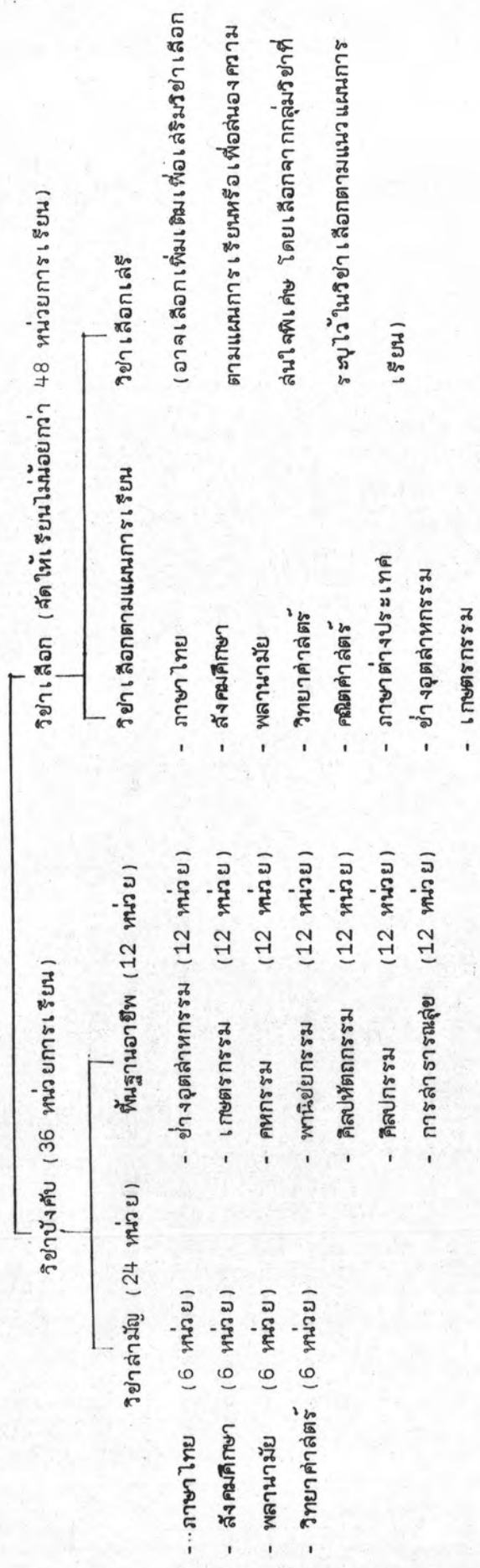
หมายเหตุ รายวิชาในกลุ่มวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม
ศหกรรม พาณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม ให้เลือกจาก
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 และ
หลักสูตรอื่น ๆ ที่กระทรวงอนุมัติ

2.2 วิชาเลือกเสรี

เป็นวิชาที่นักเรียนอาจเลือกเพิ่มเติมเพื่อเสริมวิชาเลือกตามแผนการเรียน หรือเพื่อสนองความสนใจพิเศษ โดยเลือกจากกลุ่มวิชาที่ระบุไว้ในวิชาเลือกตามแผนการเรียน ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา พละนามัย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปกรรม ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ เกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม

จากโครงสร้างหลักสูตรที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถสรุปเป็นแผนภาพ
โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

หมายเหตุ

1. วิทยาศาสตร์บังคับ 6 หน่วยการเรียนรู้ นั้น จะเลือกสาขาใดก็ได้ หรือเลือกจากหลายสาขารวมกันก็ได้
2. วิชาเลือกตามแผนการเรียนหมวดวิชาชีพ ให้เลือกจากหลักสูตรอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ
3. วิชาพื้นฐานวิชาชีพ ให้เลือกสาขาใดสาขาหนึ่ง แต่เพียงสาขาเดียว
4. วิชาเลือกตามแผนการเรียนที่เป็นหมวดวิชาชีพ จะต้องเลือกให้สอดคล้องกับวิชาพื้นฐานวิชาชีพ

จากโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตร
ที่มุ่งเน้นความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ดังนั้น ในการจัดการเรียน
การสอน จะยึดแผนการเรียนวิชาสามัญ หรือแผนการเรียนวิชาอาชีพให้นักเรียนเลือกเรียนได้
ตามความต้องการ และความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก
และกระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 และแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 โดยมีมติให้นักเรียนที่เรียนตาม
แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 ในแต่ละกลุ่มวิชาจะต้องเรียนวิชาอาชีพอย่างน้อย 1,870 คาบ
สำหรับนักเรียนที่เรียนตามแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 ในแต่ละกลุ่มวิชาจะต้องเรียนวิชาอาชีพ
ดังนี้ คือ

1. กลุ่มวิชาศิลปกรรม		
- สาขาจิตรกรรมและออกแบบตกแต่ง	3,280	คาบ
- สาขาประติมากรรมและออกแบบตกแต่ง	3,280	คาบ
- สาขาดนตรีและนาฏศิลป์	2,600	คาบ
2. กลุ่มวิชาช่างอุตสาหกรรม ทุกสาขา	3,080	คาบ
3. กลุ่มวิชาเกษตรกรรม ทุกสาขา	3,120	คาบ
4. กลุ่มวิชาคหกรรม ทุกสาขา	3,200	คาบ
5. กลุ่มวิชาพาณิชยกรรม ทุกสาขา	3,000	คาบ
6. กลุ่มวิชาศิลปหัตถกรรม ทุกสาขา	3,260	คาบ

นอกจากวิชาเลือกตามแผนการเรียนแล้ว ยังมีวิชาบังคับสามัญ วิชาบังคับพื้นฐานอาชีพ
วิชาสัมพันธ์ และการเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักสูตรของมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 และ
แผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 และอาชีพ 2

หมวดวิชา	กลุ่มวิชาอาชีพ		เกษตรกรรม		คหกรรม		พาณิชยกรรม		ศิลปหัตถกรรม		อุตสาหกรรม		ศิลปกรรม	
	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)	วช.1 (คาบ)	วช.2 (คาบ)
วิชาบังคับสามัญ (รวมวิชาบังคับเสรี)	960	960	960	960	960	960	960	960	960	960	960	960	960	960
วิชาบังคับพื้นฐานอาชีพ	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480	480
วิชาอาชีพบังคับ วิชาอาชีพเลือก	1,870-3,100	3,120	1,870-3,180	3,200	1,870-2,860	3,000	1,870-3,240	3,620	1,870-3,060	3,080	1,870-3,260	1,870-2,580	3,280	2,600
วิชาสัมพัทธ์หรือสามัญ (ยกเว้นวิชาบังคับเสรี)	280	280	200	200	520-640	520-640	200	200	320	320	200	440	200	560
กิจกรรมแนะแนว - ซ่อมเสริม	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360
รวม	3,950-5,180	5,200	3,870-5,180	5,200	4,190-5,300	5,320-5,440	3,870-5	5,260	3,990-5,180	5,200	3,870-5,260	4,110-4,820	5,280	4,960
วิชาเลือกเสรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

จากโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียน
 วิชาอาชีพ 1 และแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 จะเห็นว่า แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 และ
 วิชาอาชีพ 2 แตกต่างกันที่วิชาอาชีพ 1 เรียนวิชาอาชีพจำนวนค่าน้อยกว่าวิชาอาชีพ 2
 กล่าวคือ เรียนวิชาอาชีพทั้งที่เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพ วิชาอาชีพบังคับ และวิชาอาชีพเลือก ประมาณ
 2,350-3,740 คาบ และวิชาอาชีพ 2 เรียนวิชาอาชีพประมาณ 3,600-3,760 คาบ สำหรับ
 เกณฑ์การจบหลักสูตรของผู้ที่เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผน
 การเรียนวิชาอาชีพ 1 และแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 จะต้องมีความสัมพันธ์ดังนี้ คือ ต้องเรียนให้
 ครบตามแผนการเรียน โดยได้จำนวนหน่วยการเรียนในวิชาบังคับสามัญ วิชาบังคับพื้นฐานอาชีพ
 วิชาอาชีพบังคับ และวิชาอาชีพเลือก ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร มีเวลาร่วมกิจกรรม
 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมในแต่ละภาคเรียน ได้หน่วยการเรียนสะสม
 ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียน และมีระดับผลการเรียนวิชาอาชีพบังคับและวิชาอาชีพเลือก
 ตลอดหลักสูตรเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 ในกรณีที่ผู้เรียนได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00
 ผลิตเรียนซ้ำในรายวิชาที่ได้ผลการเรียน 1 เพื่อปรับค่าระดับคะแนนใหม่ได้ภายในเวลา 2
 ภาคเรียนถัดไป ในกรณีที่นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 ได้ระดับผลการเรียน
 วิชาอาชีพบังคับและวิชาอาชีพเลือกตลอดหลักสูตรเฉลี่ยไม่ถึง 2.00 แต่ได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย
 สะสมในแผนการเรียนวิชาอาชีพถึง 2.00 ให้ได้รับวิชาอาชีพ 1 และถ้าได้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย
 สะสมในแผนการเรียนวิชาอาชีพไม่ถึง 2.00 แต่มีความสัมพันธ์ครบตามเกณฑ์การจบหลักสูตรมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย ให้ได้รับประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (กระทรวงศึกษา 2527: 3-4)

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และหลักสูตร
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 พุทธศักราช 2524 มีลักษณะที่สอดคล้องและสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างของหลักสูตรทั้งสองประกอบด้วยวิชาบังคับประมาณร้อยละ 34 และ
 วิชาเลือกประมาณร้อยละ 66 เหมือนกัน
2. รายวิชาที่กำหนดในโครงสร้าง

2.1 ในกลุ่มวิชาบังคับมีรายวิชาที่ใช้ร่วมกันทั้งสองหลักสูตร กล่าวคือ วิชาบังคับที่เป็นวิชาสามัญ รายวิชาที่ใช้ร่วมกัน คือ ภาษาไทย 4 หน่วยการเรียนรู้ สังคมศึกษา 4 หน่วยการเรียนรู้ พละนาฏศิลป์ 4 หน่วยการเรียนรู้ สำหรับวิชาพละนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็นลูกศึกษา 2 หน่วยการเรียนรู้ และพลศึกษา 2 หน่วยการเรียนรู้ วิชาลูกศึกษาสำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ อาศัยเลือก 4 รายวิชาใดก็ได้ จาก 6 รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนพลศึกษาให้เลือก 4 รายวิชาจากกลุ่มวิชาบังคับของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับวิชาบังคับที่เป็นวิชาพื้นฐานอาชีพ ต้องเลือกกลุ่มวิชาพื้นฐานอาชีพทุกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง 1 สาขาวิชาจำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ซึ่งมี 5 สาขา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม หรือสามารถเลือกสาขาศิลปกรรม และการสาธารณสุข จากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เพิ่มขึ้นได้

2.2 ในกลุ่มวิชาเลือก มีหลักสูตรที่ใช้ร่วมกัน คือ หลักสูตรหมวดวิชาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ทั้ง 5 สาขาวิชา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม แต่โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเลือกวิชาชีพจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ดังกล่าวได้ ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

จากความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524

<u>วิชาบังคับ</u>		<u>วิชาบังคับ</u>	
<u>วิชาสามัญ</u>		<u>วิชาสามัญ</u>	
ภาษาไทย	6 หน่วยการเรียน	ภาษาไทย	4 หน่วยการเรียน
สังคมศึกษา	6 หน่วยการเรียน	สังคมศึกษา	4 หน่วยการเรียน
พลานามัย	6 หน่วยการเรียน	พลานามัย	4 หน่วยการเรียน
วิทยาศาสตร์	6 หน่วยการเรียน		
<u>วิชาพื้นฐานอาชีพ</u>		<u>วิชาพื้นฐานอาชีพ*</u>	
เลือก 1 สาขาวิชา 12 หน่วยการเรียน		เลือก 1 สาขาวิชา 12 หน่วยการเรียน	
<u>วิชาสัมพันธ์</u>		<u>วิชาสัมพันธ์</u>	
ไม่มี		อังกฤษ	
		คณิตศาสตร์	
		วิทยาศาสตร์	
		(จำนวนหน่วยการเรียนต่างกันตามสาขา)	
	<u>วิชาเลือก</u>	<u>วิชาเลือก</u>	
เลือกจากรายวิชาต่อไปนี้ตามแผนการเรียน		วิชาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
วิชาสามัญในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย			
วิชาชีพจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ			
วิชาสัมพันธ์จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ			
วิชาอาชีพเพิ่มเติม ตามประกาศของกระทรวง ศึกษาธิการ			

* หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เรียนกว่า วิชาแกนวิชาชีพ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบโครงสร้าง และปริมาณค่าเวลา เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา วิชาอาชีพ 1 (วช.1) วิชาอาชีพ 2 (วช.2) และ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แต่ละประเภทวิชา

ประเภทวิชาและชื่อหลักสูตร	โครงสร้างของหลักสูตรและค่าเวลาเรียน										
	วิชาอาชีพ		วิชาแกนหรือ พื้นฐานอาชีพ	วิชาสัมพัทธ์ หรือวิชา ร่วม	วิชาสามัญ บังคับ	วิชาเลือก เสรี	กิจกรรมแนะ แนวซ่อมเสริม	รวม	วิชาเลือก เสรี	กิจกรรมแนะ แนวซ่อมเสริม	รวม
บังคับ	เลือก										
พาณิชยกรรม											
วช.1	1,220	640-1,640	1,870-2,860	480	520-640	960	360	-	360	4,190-5,300	
วช.2	2,240	760	3,000	480	520-640	960	360	-	360	5,320-5,440	
ปวช.	2,240	760	3,000	480	640	480	-	200	-	4,800	
เกษตรกรรม											
วช.1	580	1,290-2,520	1,870-3,100	480	280	960	360	-	360	3,950-5,180	
วช.2	800	1,070-2,300	3,120	480	280	960	360	-	360	5,200	
ปวช.	2,360	760	3,120	480	520	480	-	200	-	4,800	
คหกรรม											
- สาขาผ้าและเครื่อง แต่งกาย											
วช.1	660	1,210-2,520	1,870-3,180	480	200	960	360	-	360	3,780-5,180	
วช.2	2,880	320	3,200	480	200	960	360	-	360	5,200	
ปวช.	2,880	320	3,200	480	440	480	-	200	-	4,800	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทวิชาและชื่อหลักสูตร	โครงสร้างของหลักสูตรและคาบเวลาเรียน										
	วิชาอาชีพ		วิชาแกนหรือ พื้นฐานอาชีพ		วิชาสัมพัทธ์ หรือวิชา สามัญแกน		วิชาสามัญ บังคับ		วิชาเลือก เสรี		รวม
	บังคับ	เลือก	เลือก	รวม	เลือก	รวม	เลือก	รวม	เลือก	รวม	
- สาขาอาหารและโภชนาการ											
วช.1	520	1,350-2,660	480	1,870-3,180	480	200	960	-	360	3,870-5,180	
วช.2	2,720	480	480	3,200	480	200	960	-	360	5,200	
ปวช.	2,720	480	480	3,200	480	440	480	200	-	4,800	
- สาขาสหกรรมค้ำสัตว์ทั่วไป											
วช.1	980	890-2,200	480	1,870-3,180	480	200	960	-	360	3,870-5,180	
วช.2	2,180	1,020	480	3,200	480	200	960	-	360	5,200	
ปวช.	2,200	1,000	480	3,200	480	440	480	200	-	4,800	
<u>ช่างอุตสาหกรรม</u>											
- สาขาช่างยนต์											
วช.1	980	890-2,080	480	1,870-3,060	480	320	960	-	360	3,990-5,180	
วช.2	2,520	560	480	3,080	480	320	960	-	360	5,200	
ปวช.	2,520	560	480	3,080	480	500	480	200	-	4,800	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทวิชาและชื่อหลักสูตร	โครงสร้างของหลักสูตร และคาบเวลาเรียน										รวม	
	วิชาอาชีพ		วิชาแกนหรือ พื้นฐานอาชีพ	วิชาสัมพัทธ์ หรือวิชา สามัญแทน	วิชาสามัญ บังคับ	วิชาเลือก เสรี	กิจกรรมแนะ แนวซ่อมเสริม	วิชาเลือก				รวม
	บังคับ	เลือก						รวม	เสรี	เสรี		
- สาขาช่างเชื่อมและโลหะ แผ่น	วช.1	1,000	870-2,060	1,870-3,060	480	320	960	-	360	3,990-5,180		
	วช.2	2,880	200	3,080	480	320	960	-	360	5,200		
	บวช.	2,880	200	3,080	480	560	480	200	-	4,800		
- สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง	วช.1	1,440	430-1,620	1,870-3,060	480	320	960	-	360	3,990-5,180		
	วช.2	2,800	280	3,080	480	320	960	-	360	5,200		
	บวช.	2,800	280	3,080	480	560	480	200	-	4,800		
- สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์	วช.1	1,440	430-1,620	1,870-3,060	480	320	960	-	360	3,990-5,180		
	วช.2	2,680	400	3,080	480	320	960	-	360	5,200		
	บวช.	2,680	400	3,080	480	560	480	200	-	4,800		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ประเภทวิชาและชื่อหลักสูตร	โครงสร้างของหลักสูตรและคาบเวลาเรียน										รวม
	วิชาอาชีพ		วิชาแกนหรือ พื้นฐานอาชีพ	วิชาสัมพันธ หรือวิชา สร้างผู้แทน	วิชาสามัญ บังคับ	วิชาเลือก เสรี	กิจกรรมแนะ แนวเชื่อมโยงเสริม				
	บังคับ	เลือก						รวม			
ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม											
- สาขาวิชาศิลปปี											
ปวช.	2,960	300	480	380	480	200	-	480	200	-	4,800
วช.2	2,960	300	480	200	480	-	360	960	-	360	5,200
วช.1 จิตรกรรม	1,040	840-2,200	480	200	480	-	360	960	-	360	3,870-5,240
ประดิษฐานกรรม	1,040	840-2,200	480	200	480	-	360	960	-	360	3,870-5,240
- สาขาวิชาศิลปประยุกต์											
ปวช.	2,960	300	480	380	480	200	-	480	200	-	4,800
วช.2	2,960	300	480	200	480	-	360	960	-	360	5,200
วช.1 การตกแต่ง	1,560	310-1,680	480	200	480	-	360	960	-	360	3,870-5,240
พาณิชย์ศิลป์	1,560	310-1,680	480	200	480	-	360	960	-	360	3,870-5,240
งานผลิตภัณฑ์	1,560	310-1,680	480	200	480	-	360	960	-	360	3,870-5,240

จากตาราง เปรียบเทียบโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 จะเห็นว่า ในส่วนที่เป็นวิชาบังคับสามัญ ทั้งสองหลักสูตรใช้รายวิชาเดียวกัน แต่จำนวนหน่วยการเรียน ไม่เท่ากัน กล่าวคือ วิชาบังคับสามัญหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเรียน 3 ปี จำนวน 960 คาบ แต่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเรียน 2 ปี จำนวน 480 คาบ น้อยกว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 480 คาบ ในส่วนนี้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ นำไปใช้เรียนวิชาสัมพันธ์ ตามความจำเป็นของแต่ละสาขาดังนี้ วิชาสัมพันธ์ช่างอุตสาหกรรม 560 คาบ วิชาสัมพันธ์เกษตรกรรม 520 คาบ วิชาสัมพันธ์คหกรรม 440 คาบ วิชาสัมพันธ์พาณิชยกรรม 640 คาบ และวิชาสัมพันธ์ศิลปอุตสาหกรรม 380 คาบ สำหรับวิชาแกนอาชีพหรือวิชาบังคับพื้นฐานวิชาอาชีพ ทั้งสองหลักสูตรเรียนในรายวิชาเดียวกันและจำนวนเท่ากัน คือ 480 คาบ ในส่วนที่เป็นวิชาอาชีพ จะเห็นว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนวิชาอาชีพ 2 เรียนรายวิชาอาชีพ จำนวน เท่ากับ รายวิชาอาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งส่วนที่เป็นวิชาอาชีพบังคับ และ วิชาอาชีพเลือก

การกำหนดเงินเดือนของผู้ได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยได้เพิ่มแผนการเรียนวิชาอาชีพตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน เพื่อให้หันมาสนใจเรียนวิชาอาชีพมากขึ้น และแก้ปัญหานักเรียนที่ได้รับวุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งไม่อาจศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้ สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาประกอบอาชีพได้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 7 กุมภาพันธ์ 2527) จึงได้กำหนดเงินเดือนสำหรับผู้ได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. ผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิชาอาชีพ 1) ให้บรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่ ก.พ. รับรองว่าวุฒิดังกล่าวเป็นคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งในอัตราเงินเดือนไม่สูงกว่าระดับ 1 ยัน 1,620 บาท
2. ผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิชาอาชีพ 2) ให้บรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่ ก.พ. รับรองว่าวุฒิดังกล่าวเป็นคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งในอัตราเงินเดือนไม่สูงกว่าระดับ 1 ยัน 1,950 บาท

แนวการรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ เข้าศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2527)

กรมอาชีวศึกษาจะรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา เป็น 2 ระดับ คือ

1. รับเข้าศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาอาชีพ พุทธศักราช 2524 โดยจะรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้เรียนวิชาอาชีพตามแผนการเรียนวิชาอาชีพแล้วไม่น้อยกว่า 1,380 คาบ (ไม่นับวิชาพื้นฐานอาชีพ) เข้าเรียนใน 2 โปรแกรม คือ จัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาอาชีพ ในห้องเรียนที่มีนักเรียนไม่เต็มจำนวน โดยผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่ยังขาดอยู่จนกว่าจะได้จำนวนหน่วยกิตครบถ้วน ซึ่งอาจใช้เวลาเรียน $\frac{1}{2}$ - 1 ปี หรือจัดห้องเรียนพิเศษให้ในกรณีที่มีจำนวนผู้เรียนมากพอที่จะจัดชั้นเรียนได้ ซึ่งจะใช้เวลาเรียนประมาณ 1 ภาคเรียน ถึง 1 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยกิตทางวิชาชีพของผู้เรียนแต่ละคนที่สถานศึกษาจะสามารถรับโอนได้ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยระเบียบการวัดผลของกรมอาชีวศึกษา

2. รับเข้าศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาอาชีพเทคนิค พุทธศักราช 2527 โดยจะรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกแผนการเรียนเข้าศึกษา สำหรับผู้ที่ยังไม่มีพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพตามความต้องการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาอาชีพเทคนิค สถานศึกษาจะจัดให้เรียนเสริมในภาคฤดูร้อน จนได้หน่วยกิตครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ตอนที่ 3 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลนี้ ได้มีผู้เห็นความสำคัญและให้ความหมายของการติดตามผลไว้ต่าง ๆ กัน ดังเช่น

เบอร์ดี และคณะ (Berdie and Others 1963: 170) ได้กล่าวถึงการติดตามผลไว้ว่า เป็นการรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว หรือเป็นการบริการที่จะช่วยให้ได้ข่าวสารจากนักเรียนเก่าเพื่อเตรียมนักเรียนรุ่นใหม่ต่อไป (Erickson 1947: 9) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ลี (Lee 1970) ที่ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการติดตามผลไว้ว่าเป็นกระบวนการหาข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับผู้ที่จบการศึกษาไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการ

แนะแนวและให้บริการต่อผู้จบการศึกษา หรือเป็นโครงการงานที่รวบรวมสถานภาพของผู้สำเร็จ การศึกษาที่เรียนสำเร็จหลักสูตรวิชาชีพ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานและการฝึกงาน นอกจากนี้ นอร์ริส และคณะ ยังมีแนวความคิดว่า การติดตามผลเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมิน ผลผลิตของโรงเรียนอีกด้วย (Norris and Others 1960: 302)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของการติดตามผล จะเห็นได้ว่า การติดตามผล เป็นวิธีหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อจะทำให้ ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา (Stoop and Wahlquist 1958: 191) ซึ่งเป็นรูปแบบของการวิจัยชนิดหนึ่ง (วรารักษ์ บวรศิริ 2522) ที่มีส่วนสำคัญ ในการปรับปรุงการศึกษาและการวางแผนการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด แรงงาน หากระบบการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษามีประสิทธิภาพก็จะเป็นเครื่องมือช่วยให้เข้าใจ ถึงความสามารถของตลาดแรงงานที่จะรับผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาและระดับการศึกษาต่าง ๆ กัน และยังเป็นเครื่องมือที่ชี้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจะสามารถสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงใน ตลาดแรงงานได้มากน้อยเพียงใด

จุดมุ่งหมายของการติดตามผล

กู๊ด (Good 1973: 246) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการติดตามผลว่า เพื่อเป็นการ ปรับปรุงประสิทธิภาพในการแนะแนว ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของผู้สำเร็จการศึกษา ช่วยให้ ผู้สำเร็จการศึกษาได้ฟื้นฟูแผนการเรียนในด้านวิชาชีพ ปรับปรุงโปรแกรมการสอน ให้ได้ความคิด และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร และเพื่อให้ได้ข่าวสาร ข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้หลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาและสังคม

นอกจากนี้ สตูปและคณะ (Stoop and Others 1958: 191-196) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการติดตามผลว่า เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักเรียนเก่าว่า โรงเรียนยังมีความ สนใจในความก้าวหน้าและความสะดวกสบายของตน เพื่อวิเคราะห์ผลของหลักสูตร เพื่อให้ได้ เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อใช้ฝึกฝน นักเรียนตามความต้องการของสังคม ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาป้องกันการออกจากโรงเรียน กลางคัน ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวและพอใจในการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และเพื่อ จัดบริการแนะแนวและจัดการศึกษา

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จะเห็นว่า การติดตามผล มีความสำคัญอย่างมากต่อบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษา จะเกิดความรู้สึกว่า โรงเรียนหรือสถาบันยังเห็นความสนใจและให้ความสำคัญในตัวเขาเหล่านั้น ซึ่งผลที่ตามมาคือ ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และยินดีช่วยเหลือเมื่อสถาบันต้องการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในการประเมินผลหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานต่อไป และข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นข้ออ้างอิงที่จะนำมาประกอบในการแนะแนวการเลือกอาชีพให้แก่ผู้เรียน

จะเห็นได้ว่า การติดตามผล ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินผลโปรแกรมการเรียนการสอน และผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น และช่วยประเมินผลงานที่ผ่านมาแล้วด้วย (Stoop and Others 1958: 196) ดังนั้นการติดตามผล จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะสามารถใช้ได้กับผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ (บุญจิตต์ ณ ลำเสียง 2510: 8-9) ทุกประเภท เพราะในฐานะของครูอาจารย์ผู้ทำการสอนย่อมมีความสนใจ ที่จะทราบว่านักเรียนของตนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ได้ประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้ผู้สำเร็จศึกษารุ่นต่อไป ได้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จศึกษารุ่นก่อน ๆ ที่มีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานได้อีกด้วย

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลผู้สำเร็จศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ โดยตรงนี้ยังไม่มีผู้ใดศึกษาไว้ ผลงานวิจัยที่จะกล่าวต่อไปนี้ ส่วนใหญ่จึงเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา และเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวิชาอาชีพในสาขาต่าง ๆ อันจะมีผลทำให้เห็นถึงสถานการณ์ของผู้สำเร็จศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนวิชาอาชีพ ได้บ้างตามสมควร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวโดยสังเขป มีดังนี้

ในปี พ.ศ. 2516 ลัมปอง ลูชเอียม ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยการ รุ่น 2504 เฉพาะโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตพระนครและธนบุรี พบว่า นักเรียนชายได้เข้าศึกษาต่อร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิงเข้าศึกษาต่อร้อยละ 16.07 ในด้านการทำงาน นักเรียนชายได้ทำงานร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิงได้ทำงานร้อยละ 34.82 ในการทำงานนั้นนักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนไปใช้มากที่สุด ส่วนอุปสรรคในการทำงาน คือ ขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ศศิธร สิงห์ลชาติ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชนในช่วงปี 2517-2519 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของรัฐบาลเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 42.12 และมีผู้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 32.12 โดยประกอบอาชีพอยู่ตามบริษัทห้างร้าน เอกชนมีผู้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา ร้อยละ 59.30

สันนิมา โภชญานา (2524: 117-121) ได้ศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร ผลการวิจัยในต้นสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในบริษัท ห้างร้าน เอกชนมากที่สุด รองลงมา คือ หน่วยงานรัฐบาล ประกอบอาชีพอิสระ และหน่วยงาน รัฐบาลากก็น้อยที่สุด โดยได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน พบว่า เนื่องจากมีงานรับผิดชอบมากเกินไป หลังสูตรคำสั่งยังไม่มีความรู้ในงานที่ปฏิบัติ และไม่ชอบลักษณะงาน ในด้านการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ศึกษาต่อในสาขาวิชาศิลปแขนงต่าง ๆ โดยเข้าศึกษาต่อที่ที่สำเร็จการศึกษา และมีเหตุผลในการศึกษาต่อเพราะเห็นว่าความรู้ความสามารถที่ได้จากหลักสูตรระดับ ป.ป.ช. ไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ ผู้ที่มีปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาต่อนั้น เนื่องจากความรู้วิชาสามัญที่ได้ศึกษาน้อยเกินไป สำหรับผู้ที่ว่างงานพบว่าส่วนมากกำลังอยู่ในระหว่างหางานทำมากที่สุด ในระหว่างที่ว่างงานนี้บิดา-มารดา เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และสิ่งที่ผู้ว่างงานคาดหวังมากที่สุด คือ การหางานพิเศษทำ

ในด้านการศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพหลักผู้ตระเตรียมชั้น อบรม ระเบียบการ ได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่น 16-17 ประจำปีการศึกษา 2508 พบว่า จำนวนประจำกร ร้อยละ 73.97 ไม่มีงานทำก่อนที่จะเข้าศึกษา และหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ประมาณสามในสี่ของผู้ที่ไม่มีงานทำมาก่อนได้เข้าทำงาน อุปสรรคในการทำงาน คือ มีความรู้ในภาคปฏิบัติน้อยเกินไป

จากการสำรวจการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2523-2524 ซึ่งเข้าทำงานในปี 2524-2525 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2527) ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีงานทำประมาณร้อยละ 81 ขึ้นไป ระดับ ปวช. มีงานทำน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 28.31 และเรียนต่อมากที่สุดในระดับ ปวช. และ ปวส. ส่วนสาขาที่ว่างานมากที่สุด คือ คหกรรมและพาณิชยกรรม

ในปี พ.ศ. 2524 กรมอาชีวศึกษา ได้ทำการวิจัยติดตามผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ใน ปีการศึกษา 2523 ซึ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานในปี 2524 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เข้าศึกษาต่อร้อยละ 53.8 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 12.0 ทำงานเอกชนร้อยละ 13.4 ทำงานส่วนตัวร้อยละ 6.9 และเป็นผู้ว่างงานร้อยละ 13.9 ปฏิบัติงานตรงตามวุฒิร้อยละ 82.7 และเมื่อจำแนกตามประเภทวิชาปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งในระดับ ปม. ปวส. ปวช. และ ปวท. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มีผู้ศึกษาต่อร้อยละ 52.7 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 11.3 ทำงานเอกชนร้อยละ 14.9 ทำงานส่วนตัว ร้อยละ 7.8 ว่างงานร้อยละ 13.3 ปฏิบัติงานตรงตามวุฒิร้อยละ 79.1 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีผู้ศึกษาต่อร้อยละ 45.7 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 11.2 ทำงานเอกชนร้อยละ 23.9 ทำงานส่วนตัวร้อยละ 4.6 ว่างงานร้อยละ 14.6 ประเภทวิชาคหกรรมมีผู้ศึกษาต่อร้อยละ 58.6 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 10.2 ทำงานเอกชนร้อยละ 7.0 ทำงานส่วนตัวร้อยละ 9.5 และว่างงานร้อยละ 14.7 และยังพบว่า ประเภทวิชาเกษตรกรรมมีผู้ศึกษาต่อร้อยละ 59.6 ว่างงานร้อยละ 14.4

ในปี พ.ศ. 2528 กรมอาชีวศึกษา ได้ติดตามผู้สำเร็จอาชีวศึกษาปีการศึกษา 2527 ได้ทำการสำรวจในระยะ 6 เดือนแรก หลังจากนักเรียนได้สำเร็จการศึกษา ในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พบว่า ศึกษาต่อร้อยละ 63.31 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 2.68 ทำงาน เอกชนร้อยละ 8.50 และประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 2.95 สำหรับผู้ที่ยังไม่มีงานทำอยู่ใน

ระหว่างรอกาหรือระยะ 5.73 ว่างงาน ร้อยละ 15.45 ส่วนผู้ที่มิงานทำแล้วปฏิบัติงานตรงตามวุฒิร้อยละ 67.24 และความรู้ที่เรียนได้นำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานระดับน้อย ร้อยละ 12.80 ระดับปานกลางร้อยละ 18.17 ระดับมาก ร้อยละ 47.57 และระดับมากที่สุด ร้อยละ 10.74

ในด้านการศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีวพื้น ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษารายวิชาอาชีพ มีเพียงแต่ศึกษารายวิชาสามัญหรือวิชาสัมพันธ์เท่านั้น กล่าวคือ ในปี 2526 จิรภา ตั้งสุวรรณพาณิชย์ (2526: 98) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนในเขตการศึกษา 5 เกี่ยวกับหลักสูตร วิชาคำลัศร์ เกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรว่าสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนการสอนสาขาวิชา เกษตรกรรมได้ในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าสามารถนำไปใช้ได้ในระดับปานกลางและเห็นว่าเนื้อหาเหมาะสมดี นอกจากนี้จะใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอาชีพเกษตรกรรมยังจะใช้ในการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

ในปี 2529 ลุพจน์ อรุณรัตน์ (2529: 90-98) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา วิชาคำลัศร์ เกษตร ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนวิชาชีว เขตการศึกษา 6 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยสอดคล้องกันว่า เนื้อหาวิชา วิชาคำลัศร์ เกษตร มีลักษณะต่าง ๆ เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา วิชาคำลัศร์ เกษตร ในด้านเนื้อหาว่า ควรเพิ่มเนื้อหาให้มากกว่านี้ เน้นเนื้อหาที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด เนื้อหาวิชา ควรอธิบายให้ละเอียดชัดเจนเข้าใจง่าย ไม่วกวนและไม่สับสนเกินไป นอกจากนี้ในด้านการจัดการเรียนการสอนควรเพิ่มการทดลองให้มากขึ้น และควรเพิ่มส่วนวนคาบเรียนให้มากขึ้นและควรเรียนให้ครบทั้ง 3 ปี

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีว ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะหาให้มองเห็นถึงสภาพของหลักสูตร และสถานการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้กล่าวคือ ในปี 2525 ไชยพร ตันทีจิตานนท์ (2525: 141-146) ได้ศึกษาเรื่องสถานการณ์การเรียนการสอนวิชาพื้นฐานวิชาชีว ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในเขตการศึกษา 8 พบว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานวิชาชีวที่ใช้ในโรงเรียน

มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง แต่บริการด้านแนะแนวอาชีพมีความเหมาะสมน้อย ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอนผลการวิจัยที่ได้เห็นเกี่ยวกับผลการวิจัยของ ลัมคักดี เขียมธรรมชาติ (2519: 98) และอุษา เหมตะศิลป์ (2524: 21) คือ ขาดครูผู้สอนวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมี ปัญหาด้านขาดอุปกรณ์ และมีความไม่เหมาะสมของจำนวนนักเรียนต่ออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในด้านสภาพของนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิชาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เลือกเรียนแผนการเรียน วิชาชีพตามความถนัดและสนใจ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของทัศนีย์ ใจชื่อ (2525: บทคัดย่อ) และ ส่วนใหญ่ชอบเรียน เพราะเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับความคาดหวัง จากที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วพบว่า นักเรียนแผนอาชีพส่วนใหญ่ต้องการ ศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพที่กำลัง เรียนอยู่ในขณะนี้

ลัมพงษ์ มีนระวัง ได้ศึกษาถึงแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครอง มีอาชีพ ทำนา ทำไร่ ทำสวน จะเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครุ และข้าราชการอื่น ๆ และพบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลมากต่อการเรียนต่อ เช่นเดียวกับผลการ วิจัยของ ดอบบินส์ (Dobbins) ที่ว่า บิดา มารดา จะมีอิทธิพลมากต่อการเลือกอาชีพและการ ศึกษาต่อ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัย ซึ่งเกี่ยวกับการ ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษา โดยศึกษาถึงสถานภาพการ ทำงานและการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา แต่สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพ ซึ่งเป็นอีกระดับหนึ่งของการศึกษาด้านวิชาชีพ นั้น ยังไม่มีผู้ใดศึกษาติดตาม นอกจากนี้ถึงแม้จะมีการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพ ก็เป็นเพียงการศึกษาในด้านปัญหา และสภาพการใช้ หลักสูตร ภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังไม่มีการศึกษาถึง ความเป็นประโยชน์ที่จะได้จาก หลักสูตรที่มีต่อการนำไปใช้ในการทำงาน การศึกษาต่อ ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาติดตามผู้สำเร็จหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาชีพ ในด้านความเป็นประโยชน์ที่ได้ จากรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรที่มีผลต่อการนำไปใช้ต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และใช้ ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น